

А.Ю. Опришко

викладач

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Серед сучасних вимог до випускника педагогічного вищого навчального закладу лінгвістичних спеціальностей виділяють не лише високий рівень лінгвістичних знань та мовленнєвих умінь, методики викладання іноземних мов, а й компетентність в галузі країнознавства та культури країни, мова якої вивчається. Таким чином, можна стверджувати, що соціокультурна компетенція відіграє важливу роль у визначенні професійної компетенції вчителя іноземних мов.

Термін соціокультурна компетенція став одним з найчастотніших в професійно-методичній літературі, однак його розуміння відрізняється у різних дослідників. Все ж більшість авторів погоджуються, що соціокультурна компетенція являє собою знання культурних особливостей носіїв мови, яку вивчають, їх звичок, традицій, норм поведінки, вербального та невербального етикету, а також вміння розуміти та адекватно використовувати їх в процесі спілкування, залишаючись при цьому носієм власної національної культури [3, с. 29].

Словник методичних термінів і понять дає наступне визначення: соціокультурна компетенція – це сукупність знань про країну, мова якої вивчається, національно-культурних особливостей соціальної та мовленнєвої поведінки носіїв мови та здатність користуватися такими знаннями в процесі спілкування, слідуючи звичаям, правилам поведінки, нормам етикету, соціальним умовам, стереотипам поведінки носіїв мови [1, с. 286].

За визначенням В.В.Сафонової, соціокультурна компетенція складається з трьох аспектів: лінгвокраїнознавства (знання лексичних одиниць з їх національною семантикою та вміння застосовувати їх у ситуаціях

міжкультурного спілкування); соціально-психологічних знань (володіння соціокультурно-зумовленими сценаріями, національно-специфічними моделями поведінки з використанням комунікативної техніки, прийнятої в даній культурі); культурологічних знань (знань соціокультурного, історикокультурного, етнокультурного фону та вміння їх використовувати для взаєморозуміння з носіями даної культури) [2, с. 48].

Окрім вищезначеного, у тих, хто вивчає мову повинно бути сформовано вміння представляти рідну країну та її культуру на іноземній мові, вміння знаходити схожості та відмінності в традиціях своєї країни та країн, мова якої вивчається [2, с. 285].

До складу соціокультурної компетенції входять наступні складові: а) сукупність знань про іншокультурні реалії та відображення їх безеквівалентною та фоновою лексикою, а також володіння способами передачі реалій рідної мови на іноземній мові; б) здатність використовувати різноманітні комунікативні стратегії для подолання зривів в комунікації; в) здатність будувати цілісні та логічні висловлювання в залежності від ситуації спілкування та комунікативних цілей; г) готовність вступати у взаємодію з представниками іншої лінгвокультурної спільноти.

Таким чином, соціокультурна компетенція входить до складу іншомовної комунікативної компетенції і виступає багатокомпонентним утворенням, в структурі якого виділяються соціолінгвістична компетенція, соціальна компетенція, стратегічна компетенція та компетенція дискурсу.

Література

1. Азимов, Э.Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) [Текст] / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. М. : ИКАР, 2010. 448 с.
2. Кошеляева Е.Д. Поликультурный подход к преподаванию родной культуры на занятиях по иностранному языку // Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки. 2009. № 9. С.284-288

3. Сафонова В.В. Проблемы социокультурного образования в языковой педагогике // Культуроведческие аспекты языкового образования: сб. науч. трудов /Под ред. В.В. Сафоновой. М.: Еврошкола, 1998. С.27-35.
4. Сафонова В.В. Социокультурный подход к обучению иностранному языку как специальности : Дисс. ... д-ра пед.наук. М., 1992. 528 с.